NEUVOSTON PÄÄTÖS,

tehty 30 päivänä marraskuuta 2009,

elatusvelvoitteisiin sovellettavasta laista 23 päivänä marraskuuta 2007 tehdyn Haagin pöytäkirjan tekemisestä Euroopan yhteisön toimesta

(2009/941/EY)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 61 artiklan c alakohdan yhdessä sen 300 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan toisen virkkeen ja 3 kohdan ensimmäisen alakohdan kanssa,

ottaa huomioon komission ehdotuksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon [1],

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Euroopan yhteisö on ryhtynyt luomaan yhteistä oikeusaluetta, jonka perustana on oikeuden päätösten vastavuoroisen tunnustamisen periaate.

(2) Toimivallasta, sovellettavasta laista, päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta sekä yhteistyöstä elatusvelvoitteita koskevissa asioissa 18 päivänä joulukuuta 2008 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 4/2009 [2] mukaan elatusvelvoitteisiin sovellettava laki määräytyy elatusvelvoitteisiin sovellettavasta laista 23 päivänä marraskuuta 2007 tehdyn Haagin pöytäkirjan, jäljempänä 'pöytäkirja', mukaisesti niissä jäsenvaltioissa, joita kyseinen pöytäkirja sitoo.

(3) Pöytäkirja edistää merkittävästi oikeusvarmuuden ja ennustettavuuden takaamista elatusvelkojien ja -velallisten kannalta. Yhtenäisten lainvalintasääntöjen soveltaminen mahdollistaa sen, että elatusvelvoitteita koskevat päätökset voidaan panna vapaasti täytäntöön muissa jäsenvaltioissa ilman, että asiaa olisi enää erikseen tarkastettava täytäntöönpanojäsenvaltiossa.

(4) Pöytäkirjan 24 artiklan mukaan myös itsenäisten valtioiden perustama alueellisen taloudellisen yhdentymisen järjestö, kuten yhteisö, voi allekirjoittaa tai hyväksyä pöytäkirjan tai liittyä siihen.

(5) Yhteisöllä on yksinomainen toimivalta kaikissa pöytäkirjan alaan kuuluvissa asioissa. Tämä ei vaikuta niiden jäsenvaltioiden kantaan, jota tämä päätös ei sido tai joihin päätöstä sovelletaan johdanto-osan 11 ja 12 kappaleen mukaisesti.

(6) Yhteisön olisi siksi hyväksyttävä pöytäkirja.

(7) Pöytäkirjaa olisi sovellettava jäsenvaltioiden välillä viimeistään 18 päivästä kesäkuuta 2011 eli asetuksen (EY) N:o 4/2009 soveltamispäivästä.

(8) Koska pöytäkirja ja asetus (EY) N:o 4/2009 liittyvät läheisesti toisiinsa, pöytäkirjan sääntöjä olisi sovellettava yhteisössä väliaikaisesti, jollei pöytäkirja ole tullut voimaan 18 päivänä kesäkuuta 2011 eli asetuksen (EY) N:o 4/2009 soveltamispäivänä. Tästä olisi annettava yksipuolinen selitys pöytäkirjan tekemisen yhteydessä.

(9) Pöytäkirjan sääntöjen olisi määrättävä elatusvelvoitteeseen sovellettava laki, jos elatusvelvoitetta koskeva päätös on määrä tunnustaa ja sen on määrä olla täytäntöönpanokelpoinen asetuksessa (EY) N:o 4/2009 säädettyjen eksekvatuurimenettelystä luopumista koskevien sääntöjen mukaisesti. Jotta varmistettaisiin saman lainvalintasäännön soveltaminen elatussaataviin yhteisössä sekä pöytäkirjan voimaantuloa tai väliaikaista soveltamista edeltävältä ajalta että voimaantulosta tai väliaikaisesta soveltamisesta lähtien, pöytäkirjan sääntöjä olisi sovellettava myös saataviin, joita vaaditaan voimaantuloa tai väliaikaista soveltamista edeltävältä ajalta sen estämättä, mitä sen 22 artiklassa määrätään. Tästä olisi annettava yksipuolinen julistus pöytäkirjan tekemisen yhteydessä.

(10) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan yhteisön perustamissopimukseen liitetyn, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta tehdyn pöytäkirjan 3 artiklan mukaisesti Irlanti osallistuu tämän päätöksen tekemiseen ja soveltamiseen.

(11) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan yhteisön perustamissopimukseen liitetyn, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta tehdyn pöytäkirjan 1 ja 2 artiklan mukaisesti Yhdistynyt kuningaskunta ei osallistu tämän päätöksen tekemiseen, se ei sido Yhdistynyttä kuningaskuntaa eikä sitä sovelleta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan.

[1] Lausunto annettu 24 päivänä marraskuuta 2009 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä).
[2] EUVL L 7, 10.1.2009, s. 1.

(12) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan yhteisön perustamissopimukseen liitetyn, Tanskan asemaa koskevan pöytäkirjan 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu tämän päätöksen tekemiseen, se ei sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskassa,

ON PÄÄTTÄNYT SEURAAVAA:

1 artikla

Elatusvelvoitteisiin sovellettavasta laista Haagissa 23 päivänä marraskuuta 2007 tehty pöytäkirja hyväksytään Euroopan yhteisön puolesta.

Pöytäkirjan teksti on liitetty tähän päätökseen.

2 artikla

Neuvoston puheenjohtaja valtuutetaan nimeämään yksi tai useampi henkilö, jolla on oikeus allekirjoittaa pöytäkirja yhteisöä sitovasti.

3 artikla

Tehdessään pöytäkirjan yhteisö antaa sen 24 artiklan mukaisesti seuraavan julistuksen:

”Euroopan yhteisö antaa pöytäkirjan 24 artiklan mukaisesti julistuksen, jonka mukaan sillä on toimivalta kaikissa tämän pöytäkirjan soveltamisalaan kuuluvissa asioissa. Pöytäkirja sitoo sen jäsenvaltioita sillä perusteella, että Euroopan yhteisö tekee pöytäkirjan.

Tässä julistuksessa käsitteeseen ’Euroopan yhteisö’ ei kuulu Tanska Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan yhteisön perustamissopimukseen liitetyn, Tanskan asemasta tehdyn pöytäkirjan 1 ja 2 artiklan mukaisesti eikä Yhdistynyt kuningaskunta Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemaa koskevan, Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan yhteisön perustamissopimukseen liitetyn pöytäkirjan 1 ja 2 artiklan mukaisesti.”

4 artikla

1. Pöytäkirjan sääntöjä sovelletaan yhteisössä väliaikaisesti 18 päivästä kesäkuuta 2011 eli asetuksen (EY) N:o 4/2009 soveltamispäivästä lähtien, jollei pöytäkirja ole vielä tullut voimaan kyseisenä päivänä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tämän päätöksen 5 artiklan soveltamista.

2. Tehdessään pöytäkirjan yhteisö antaa seuraavan julistuksen, joka otetaan huomioon 1 kohdassa tarkoitetun mahdollisen väliaikaisen soveltamisen yhteydessä:

”Euroopan yhteisö antaa julistuksen, jonka mukaan se soveltaa pöytäkirjan sääntöjä väliaikaisesti 18 päivästä kesäkuuta 2011 eli toimivallasta, sovellettavasta laista, päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta sekä yhteistyöstä elatusvelvoitteita koskevissa asioissa 18 päivänä joulukuuta 2008 annetun asetuksen (EY) N:o 4/2009 [1] soveltamispäivästä pöytäkirjan 25 artiklan 1 kohdan mukaisesti, jollei pöytäkirja ole tullut voimaan kyseisenä päivänä.”

5 artikla

1. Sen estämättä, mitä pöytäkirjan 22 artiklassa määrätään, pöytäkirjan säännöt määräävät myös sellaiseen elatusapuun sovellettavan lain, jota vaaditaan jäsenvaltiossa pöytäkirjan voimaantuloa tai väliaikaista soveltamista edeltävältä ajalta tilanteissa, joissa menettely on asetuksen (EY) N:o 4/2009 nojalla pantu vireille, sovinto on hyväksytty tai tehty tuomioistuimessa ja viralliset asiakirjat on laadittu 18 päivästä kesäkuuta 2011 eli asetuksen (EY) N:o 4/2009 soveltamispäivästä alkaen.

2. Tehdessään pöytäkirjan yhteisö antaa seuraavan julistuksen:

”Euroopan yhteisö antaa julistuksen, jonka mukaan se soveltaa pöytäkirjan sääntöjä myös elatusapuun, jota vaaditaan yhdessä sen jäsenvaltioista pöytäkirjan voimaantuloa tai väliaikaista soveltamista edeltävältä ajalta tilanteissa, joissa toimivallasta, sovellettavasta laista, päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta sekä yhteistyöstä elatusvelvoitteita koskevissa asioissa 18 päivänä joulukuuta 2008 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 4/2009 [1] nojalla menettely on pantu vireille, sovinto on hyväksytty tai tehty tuomioistuimessa ja viralliset asiakirjat on laadittu 18 päivästä kesäkuuta 2011 eli mainitun asetuksen soveltamispäivästä alkaen.”

Tehty Brysselissä 30 päivänä marraskuuta 2009.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

B. ASK

[1] EUVL L 7, 10.1.2009, s. 1.

LIITE

KÄÄNNÖS

PÖYTÄKIRJA

elatusvelvoitteisiin sovellettavasta laista

Tämän pöytäkirjan allekirjoittajavaltiot, jotka

haluavat antaa elatusvelvoitteisiin sovellettavaa lakia koskevat yhteiset määräykset,

haluavat uudistaa lasten elatusapuun sovellettavasta laista 24 päivänä lokakuuta 1956 tehtyä Haagin yleissopimusta ja elatusapuun sovellettavasta laista 2 päivänä lokakuuta 1973 tehtyä Haagin yleissopimusta,

haluavat luoda sovellettavaa lakia koskevat yleiset säännöt, jotka voivat täydentää lasten ja muiden perheenjäsenten elatusavun kansainvälisestä perinnästä 23 päivänä marraskuuta 2007 tehtyä Haagin yleissopimusta,

ovat tässä tarkoituksessa päättäneet tehdä pöytäkirjan ja sopineet seuraavista määräyksistä:

1 artikla

Soveltamisala

1. Pöytäkirjassa määrätään laista, jota sovelletaan perhe-, sukulaisuus-, avio- tai sivusukulaisuussuhteesta johtuviin elatusvelvoitteisiin, mukaan luettuna elatusvelvoite lasta kohtaan vanhempien siviilisäädystä riippumatta.

2. Tätä pöytäkirjaa soveltaen annetut päätökset eivät vaikuta minkään kohdassa 1 tarkoitetun suhteen olemassaoloon.

2 artikla

Universaalinen soveltaminen

Tätä pöytäkirjaa sovelletaan silloinkin, kun sovellettava laki on muun kuin sopimusvaltion laki.

3 artikla

Yleissääntö sovellettavasta laista

1. Elatusvelvoitteisiin sovelletaan sen maan lakia, jossa elatusapuun oikeutetun asuinpaikka on, ellei tässä pöytäkirjassa toisin määrätä.

2. Siinä tapauksessa, että elatusapuun oikeutetun asuinpaikka muuttuu, uuden asuinpaikan lakia sovelletaan muutoksen tapahtumishetkestä lähtien.

4 artikla

Tiettyjä elatusapuun oikeutettuja suosivat erityissäännöt

1. Seuraavia määräyksiä sovelletaan elatusvelvoitteisiin, joissa on kyse:

a) vanhempien elatusavusta lapsilleen;

b) muiden kuin vanhempien elatusavusta alle 21-vuotiaille henkilöille, paitsi jos elatusvelvoitteet johtuvat 5 artiklassa tarkoitetusta suhteesta; ja

c) lasten elatusavusta vanhemmilleen.

2. Jos elatusapuun oikeutettu ei kykene saamaan 3 artiklassa tarkoitetun lain nojalla elatusapua elatusvelvolliselta, sovelletaan tuomioistuinvaltion lakia.

3. Sen estämättä, mitä 3 artiklassa määrätään, sovelletaan tuomioistuinvaltion lakia, jos elatusapuun oikeutettu on saattanut asian sen valtion toimivaltaisen viranomaisen käsiteltäväksi, jossa elatusvelvollisella on asuinpaikka. Jos elatusapuun oikeutettu ei kuitenkaan voi saada elatusapua elatusvelvolliselta tämän lain nojalla, sovelletaan elatusapuun oikeutetun asuinpaikan lakia.

4. Jos elatusapuun oikeutettu ei voi saada elatusapua elatusvelvolliselta 3 artiklassa ja tämän artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitettujen lakien nojalla, sovelletaan sen valtion lakia, jonka kansalainen kumpikin on, jos sellainen on.

5 artikla

Puolisoihin ja entisiin puolisoihin sovellettava erityissääntö

Kun kyseessä on aviopuolisoiden, entisten puolisoiden tai pätemättömäksi julistetun avioliiton osapuolten välinen elatusvelvollisuus, 3 artiklaa ei sovelleta, jos joku asianosaisista vastustaa ja jonkin toisen valtion laki, erityisesti sen valtion, jossa oli heidän viimeinen yhteinen asuinpaikkansa, liittyy läheisemmin heidän avioliittoonsa. Tällaisessa tapauksessa sovelletaan kyseisen toisen valtion lakia.

6 artikla

Puolustusta koskeva erityissääntö

Kun kyseessä ovat muut kuin vanhemman ja lapsen suhteesta lapseen nähden johtuvat elatusvelvoitteet ja 5 artiklassa tarkoitetut elatusvelvoitteet, elatusvelvollinen voi kiistää elatusapuun oikeutetun vaateen sillä perusteella, että kyseistä velvollisuutta ei ole sen valtion lainsäädännön nojalla, jossa elatusvelvollisen asuinpaikka on, eikä sen valtion lainsäädännön nojalla, jonka kansalaisia molemmat asianosaiset ovat, jos sellainen on.

7 artikla

Sovellettavan lain valinta tiettyä menettelyä varten

1. Sen estämättä, mitä 3–6 artiklassa määrätään, elatusapuun oikeutettu ja elatusvelvollinen voivat tietyssä valtiossa tapahtuvaa tiettyä menettelyä varten nimenomaisesti valita kyseisen valtion lain sovellettavaksi elatusvelvoitteeseen.

2. Ennen tällaisen menettelyn vireillepanoa tehdystä valinnasta on oltava molempien osapuolten allekirjoittama sopimus kirjallisena tai millä tahansa välineellä tallennettuna siten, että sen sisältämät tiedot ovat saatavissa myöhempää käyttöä varten.

8 artikla

Sovellettavan lain valinta

1. Sen estämättä, mitä 3–6 artiklassa määrätään, elatusapuun oikeutettu ja elatusvelvollinen voivat milloin tahansa valita jonkin seuraavista laeista sovellettavaksi elatusvelvoitteeseen:

a) sellaisen valtion laki, jonka kansalainen jompikumpi osapuolista on valinnan tekohetkellä;

b) sen valtion laki, jossa jommankumman osapuolen asuinpaikka on valinnan tekohetkellä;

c) laki, jonka osapuolet ovat valinneet sovellettavaksi tai jota tosiasiassa sovelletaan heidän varallisuussuhteisiinsa;

d) laki, jonka osapuolet ovat valinneet sovellettavaksi tai jota tosiasiassa sovelletaan heidän avio- tai asumuseroonsa.

2. Tällaisen sopimuksen on oltava kirjallinen tai millä tahansa välineellä tallennettu siten, että sen sisältämät tiedot ovat saatavissa myöhempää käyttöä varten, ja sen on oltava molempien osapuolten allekirjoittama.

3. Tämän artiklan 1 kohtaa ei sovelleta alle kahdeksantoista vuoden ikäisen lapsen elatusapuun tai sellaisen aikuisen elatusapuun, joka henkilökohtaisten kykyjensä alentumisen tai riittämättömyyden vuoksi ei pysty ajamaan omia etujaan.

4. Sen estämättä, mitä osapuolten 1 kohdan mukaisesti valitsemassa laissa säädetään, kysymykseen siitä, voiko elatusapuun oikeutettu luopua oikeudestaan elatusapuun, sovelletaan sen valtion lakia, jossa elatusapuun oikeutetun asuinpaikka on valinnan tekohetkellä.

5. Elleivät osapuolet valinnan tekohetkellä olleet saaneet kaikkia tietoja ja olleet täysin tietoisia valintansa seurauksista, osapuolten valitsemaa lakia ei sovelleta, jos kyseisen lain soveltaminen johtaisi minkä tahansa osapuolen kannalta selvästi epäoikeudenmukaisiin tai kohtuuttomiin seurauksiin.

9 artikla

”Kotipaikka” ”kansalaisuuden” sijasta

Valtio, jossa käsite ”kotipaikka” on perheasioissa yhdistävänä tekijänä, voi ilmoittaa Haagin kansainvälisen yksityisoikeuden konferenssin pysyväiselle toimistolle, että sen viranomaisten käsittelyyn tulevissa asioissa korvataan 4 ja 6 artiklassa olevat viittaukset kansalaisuuteen viittauksilla kotipaikkaan kyseisessä valtiossa määritellyn mukaisesti.

10 artikla

Julkisyhteisöt

Julkisyhteisön oikeuteen vaatia korvausta elatusapuun oikeutetulle elatusavun sijasta suoritetusta etuudesta sovelletaan lakia, jonka alainen kyseinen julkisyhteisö on.

11 artikla

Sovellettavan lain ala

Elatusvelvoitteisiin sovellettavan lain perusteella määräytyvät muun muassa:

a) voiko elatusapuun oikeutettu vaatia elatusapua ja jos voi, missä määrin ja keneltä;

b) missä määrin elatusapuun oikeutettu voi vaatia elatusapua takautuvasti;

c) elatusavun määrän laskentaperuste ja indeksointi;

d) kuka on oikeutettu panemaan elatusapumenettelyn vireille, lukuun ottamatta kysymyksiä, jotka liittyvät oikeudenkäyntikelpoisuuteen ja edustamiseen oikeudenkäynnissä;

e) vanhentumis- tai määräajat;

f) elatusvelvollisen velvoitteen laajuus, jos julkisyhteisö vaatii korvausta elatusapuun oikeutetulle elatusavun sijasta suoritetusta etuudesta.

12 artikla

Takaisin- ja edelleenviittauksen poissulkeminen

Tässä pöytäkirjassa ”lailla” tarkoitetaan valtion voimassa olevia oikeussääntöjä lainvalintasääntöjä lukuun ottamatta.

13 artikla

Oikeusjärjestyksen perusteet

Tämän pöytäkirjan nojalla määräytyvän lain soveltamisesta voidaan kieltäytyä ainoastaan siinä määrin kuin sen vaikutukset olisivat selvästi vastoin tuomioistuinvaltion oikeusjärjestyksen perusteita.

14 artikla

Elatusavun suuruuden määrittäminen

Vaikka sovellettavassa laissa toisin säädettäisiin, elatusapuun oikeutetun tarpeet ja elatusvelvollisen varallisuus sekä elatusapuun oikeutetulle säännöllisten elatusmaksujen sijasta mahdollisesti maksettu korvaus otetaan huomioon elatusavun suuruutta määritettäessä.

15 artikla

Pöytäkirjan soveltamatta jättäminen sisäiseen lainvalintaan

1. Sopimusvaltion, jossa elatusvelvoitteisiin sovelletaan erilaisia oikeusjärjestelmiä tai oikeussäännöstöjä, ei tarvitse soveltaa tämän pöytäkirjan sääntöjä lainvalintaan yksinomaan tällaisten eri järjestelmien tai oikeussäännöstöjen välillä.

2. Tätä artiklaa ei sovelleta alueellisen taloudellisen yhdentymisen järjestöön.

16 artikla

Valtiot, joiden eri alueilla sovelletaan eri säännöstöjä

1. Sellaisen valtion osalta, jonka eri alueilla sovelletaan johonkin tässä pöytäkirjassa käsiteltyyn asiaan kahta tai useampaa oikeusjärjestelmää tai oikeussäännöstöä,

a) viittauksia valtion lakiin pidetään soveltuvin osin viittauksina asiaankuuluvalla alueella voimassa olevaan lakiin;

b) viittauksia kyseisen valtion toimivaltaisiin viranomaisiin tai julkisyhteisöihin pidetään soveltuvin osin viittauksina viranomaisiin tai julkisyhteisöihin, joilla on toimivalta asiaankuuluvalla alueella;

c) viittauksia asuinpaikkaan kyseisessä valtiossa pidetään soveltuvin osin viittauksina asuinpaikkaan asiaankuuluvalla alueella;

d) viittauksia valtioon, jonka kansalaisia kaksi henkilöä kumpikin ovat, pidetään viittauksina kyseisen valtion laissa määritettyyn alueeseen tai asiaa koskevien sääntöjen puuttuessa alueeseen, johon elatusvelvollisuus läheisimmin liittyy;

e) viittauksia valtioon, jonka kansalainen henkilö on, pidetään viittauksina kyseisen jäsenvaltion laissa määritettyyn alueeseen tai asiaa koskevien sääntöjen puuttuessa alueeseen, johon henkilöllä on läheisin yhteys.

2. Tämän pöytäkirjan mukaisesti sovellettavan lain määrittämiseksi sen valtion osalta, joka käsittää kaksi tai useampia alueita, joista kullakin on oma oikeusjärjestelmänsä tai oikeussäännöstönsä tämän pöytäkirjan piiriin kuuluvien asioiden osalta, sovelletaan seuraavia sääntöjä:

a) jos tällaisen valtion voimassa olevissa säännöissä määritetään, minkä alueen lakia sovelletaan, sovelletaan kyseisen alueen lakia;

b) jos tällaisia sääntöjä ei ole, sovelletaan asiaankuuluvan alueen lakia 1 kohdassa määritellyn mukaisesti.

3. Tätä artiklaa ei sovelleta alueellisen taloudellisen yhdentymisen järjestöön.

17 artikla

Valtiot, joissa eri henkilöryhmiin sovelletaan eri säännöstöjä

Jos valtiossa on voimassa kaksi tai useampia oikeusjärjestelmiä tai sääntökokonaisuuksia, joita sovelletaan eri henkilöryhmiin tämän pöytäkirjan soveltamisalaan kuuluvissa asioissa, pöytäkirjan nojalla sovellettavan lain määrittämisessä viittaukset tällaisen valtion lakiin tulkitaan viittauksiksi kyseisessä valtiossa voimassa olevien sääntöjen mukaan määriteltyyn oikeusjärjestelmään.

18 artikla

Yhteensovittaminen aikaisempien elatusapua koskevien Haagin yleissopimusten kanssa

Tämä pöytäkirja korvaa lasten elatusapuun sovellettavasta laista 2 päivänä lokakuuta 1973 tehdyn Haagin yleissopimuksen ja elatusapuun sovellettavasta laista 24 päivänä lokakuuta 1956 tehdyn Haagin yleissopimuksen sopimusvaltioiden välillä.

19 artikla

Yhteensovittaminen muiden välineiden kanssa

1. Tämä pöytäkirja ei vaikuta muihin kansainvälisiin säädöksiin, joiden osapuolina sopimusvaltiot ovat tai joiden osapuolia niistä tulee ja jotka sisältävät säännöksiä pöytäkirjan soveltamisalaan kuuluvista asioista, elleivät kyseisen säädöksen osapuolina olevat valtiot toisin ilmoita.

2. Edellä olevaa 1 kohtaa sovelletaan myös yhdenmukaiseen lainsäädäntöön, joka perustuu kyseisten valtioiden välisiin alueellisiin tai muihin erityissiteisiin.

20 artikla

Yhdenmukainen tulkinta

Tätä pöytäkirjaa tulkittaessa on otettava huomioon sen kansainvälinen luonne sekä pyrkimys yhdenmukaisuuteen sen soveltamisessa.

21 artikla

Pöytäkirjan toiminnan tarkastelu

1. Haagin kansainvälisen yksityisoikeuden konferenssin pääsihteeri kutsuu tarvittaessa koolle erityiskomitean tarkastelemaan pöytäkirjan toimintaa käytännössä.

2. Tarkastelua varten sopimusvaltioiden on tehtävä yhteistyötä Haagin kansainvälisen yksityisoikeuden konferenssin pysyväisen toimiston kanssa keräämällä tietoja pöytäkirjan soveltamista koskevasta oikeuskäytännöstä.

22 artikla

Siirtymäsäännökset

Tätä pöytäkirjaa ei sovelleta elatusapuun, jota haetaan sopimusvaltiossa ajalta ennen pöytäkirjan voimaantuloa kyseisessä valtiossa.

23 artikla

Allekirjoittaminen, ratifiointi ja liittyminen

1. Tämä pöytäkirja on avoinna allekirjoittamista varten kaikille valtioille.

2. Allekirjoittajavaltioiden on ratifioitava tai hyväksyttävä tämä pöytäkirja.

3. Tämä pöytäkirja on avoinna liittymistä varten kaikille valtioille.

4. Ratifiointi-, hyväksymis- tai liittymisasiakirjat on talletettava pöytäkirjan tallettajana toimivan Alankomaiden kuningaskunnan ulkoasiainministeriön huostaan.

24 artikla

Alueelliset taloudellisen yhdentymisen järjestöt

1. Myös itsenäisten valtioiden perustama alueellisen taloudellisen yhdentymisen järjestö, jolla on toimivaltaa joillakin tai kaikilla tämän pöytäkirjan soveltamisalaan kuuluvilla oikeudenaloilla, voi allekirjoittaa tai hyväksyä tämän pöytäkirjan tai liittyä siihen. Alueellisella taloudellisen yhdentymisen järjestöllä on tällöin sopimusvaltion oikeudet ja velvollisuudet siltä osin kuin sillä on toimivaltaa tämän pöytäkirjan soveltamisalaan kuuluvilla oikeudenaloilla.

2. Alueellisen taloudellisen yhdentymisen järjestön on tämän pöytäkirjan allekirjoittaessaan tai hyväksyessään taikka siihen liittyessään ilmoitettava tallettajalle kirjallisesti niistä tämän pöytäkirjan soveltamisalaan kuuluvista oikeudenaloista, joilla kyseisen järjestön jäsenvaltiot ovat siirtäneet sille toimivallan. Järjestön on ilmoitettava tallettajalle viipymättä kirjallisesti, jos toimivalta muuttuu tämän kohdan mukaisesti annetussa viimeisimmässä ilmoituksessa mainitusta.

3. Alueellisen taloudellisen yhdentymisen järjestö voi allekirjoittaessaan, ratifioidessaan tai hyväksyessään pöytäkirjan tai siihen liittyessään antaa 28 artiklan mukaisen julistuksen, jonka mukaan sillä on toimivalta kaikilla pöytäkirjan soveltamisalaan kuuluvilla oikeudenaloilla ja sen jäsenvaltiot, jotka ovat siirtäneet toimivaltansa alueellisen taloudellisen yhdentymisen järjestölle kyseisissä asioissa, tulevat sidotuiksi tähän pöytäkirjaan järjestön allekirjoittamisen, hyväksymisen tai liittymisen kautta.

4. Alueellisen taloudellisen yhdentymisen järjestön tallettama asiakirja ei ole merkityksellinen pöytäkirjan voimaantulon kannalta, ellei alueellisen taloudellisen yhdentymisen järjestö ole antanut 3 kohdan mukaista julistusta.

5. Tämän pöytäkirjan viittauksia sopimusvaltioon tai valtioon pidetään soveltuvissa tapauksissa viittauksina myös alueellisen taloudellisen yhdentymisen järjestöön, joka on sen sopimuspuoli. Jos alueellisen taloudellisen yhdentymisen järjestö antaa julistuksen 3 kohdan mukaisesti, tämän pöytäkirjan viittauksia sopimusvaltioon tai valtioon pidetään soveltuvissa tapauksissa viittauksina myös järjestön asiaankuuluviin jäsenvaltioihin.

25 artikla

Voimaantulo

1. Tämä pöytäkirja tulee voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun kolme kuukautta on kulunut toisen 23 artiklassa tarkoitetun ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymisasiakirjan tallettamisesta.

2. Tämän jälkeen pöytäkirja tulee voimaan seuraavasti:

a) Kunkin valtion tai 24 artiklassa tarkoitetun alueellisen taloudellisen yhdentymisen järjestön osalta, joka ratifioi tai hyväksyy sen tai liittyy siihen myöhemmin, pöytäkirja tulee voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun kolme kuukautta on kulunut ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymisasiakirjan tallettamisesta.

b) Sellaisen alueellisen yksikön osalta, jota pöytäkirja koskee 26 artiklan mukaisesti, pöytäkirja tulee voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun kolme kuukautta on kulunut kyseisessä artiklassa tarkoitetun julistuksen tiedoksiantamisesta.

26 artikla

Epäyhtenäisiä oikeusjärjestelmiä koskevat julistukset

1. Jos valtioon kuuluu kaksi tai useampia alueita, joilla sovelletaan eri oikeusjärjestelmiä tämän pöytäkirjan soveltamisalaan kuuluvissa asioissa, se voi tämän pöytäkirjan allekirjoittaessaan, ratifioidessaan tai hyväksyessään tai siihen liittyessään antaa 28 artiklan mukaisen julistuksen, jonka mukaan tätä pöytäkirjaa sovelletaan kaikkiin sen alueisiin tai vain yhteen tai useampaan niistä, ja julistusta voidaan milloin tahansa muuttaa antamalla toinen julistus.

2. Julistus on toimitettava tallettajalle, ja siinä on mainittava nimenomaisesti ne alueet, joihin pöytäkirjaa sovelletaan.

3. Jos valtio ei anna julistusta tämän artiklan nojalla, tätä pöytäkirjaa sovelletaan kyseisen valtion kaikkiin alueisiin.

4. Tätä artiklaa ei sovelleta alueellisen taloudellisen yhdentymisen järjestöön.

27 artikla

Varaumat

Tähän pöytäkirjaan ei saa tehdä varaumia.

28 artikla

Julistukset

1. Edellä 24 artiklan 3 kohdassa ja 26 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut julistukset voidaan antaa yleissopimuksen allekirjoittamisen, hyväksymisen tai ratifioinnin tai siihen liittymisen yhteydessä tai milloin tahansa sen jälkeen, ja niitä voidaan muuttaa tai ne voidaan peruuttaa milloin tahansa.

2. Julistuksista sekä niiden muutoksista ja peruutuksista on ilmoitettava tallettajalle.

3. Allekirjoittamisen, ratifioinnin, hyväksymisen tai liittymisen yhteydessä annettu julistus tulee voimaan päivänä, jona tämä pöytäkirja tulee voimaan asianomaisen valtion osalta.

4. Myöhemmin tehty julistus sekä sen muutos tai peruutus tulee voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun kolme kuukautta on kulunut päivästä, jona tallettaja vastaanotti ilmoituksen.

29 artikla

Irtisanoutuminen

1. Tähän pöytäkirjaan liittynyt sopimusvaltio voi irtisanoa pöytäkirjan ilmoittamalla siitä tallettajalle kirjallisesti. Irtisanoutuminen voidaan rajoittaa koskemaan vain valtion tiettyjä tämän pöytäkirjan soveltamisalaan kuuluvia epäyhtenäisen oikeusjärjestelmän alueita.

2. Irtisanoutuminen tulee voimaan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun kaksitoista kuukautta on kulunut siitä, kun tallettaja on vastaanottanut ilmoituksen. Jos ilmoituksessa mainitaan tätä pidempi irtisanomisaika, irtisanoutuminen tulee voimaan tämän pidemmän ajanjakson kuluttua siitä, kun tallettaja on vastaanottanut ilmoituksen.

30 artikla

Ilmoittaminen

Tallettajan on ilmoitettava seuraavista seikoista Haagin kansainvälisen yksityisoikeuden konferenssin jäsenille sekä kaikille muille valtioille ja alueellisen taloudellisen yhdentymisen järjestöille, jotka ovat 23 ja 24 artiklan mukaisesti allekirjoittaneet, ratifioineet tai hyväksyneet pöytäkirjan taikka liittyneet siihen:

a) 23 ja 24 artiklassa tarkoitetuista allekirjoittamisista, ratifioinneista, hyväksymisistä ja liittymisistä;

b) päivämäärästä, jona tämä pöytäkirja tulee voimaan 25 artiklan mukaisesti;

c) 24 artiklan 3 kohdassa ja 26 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuista julistuksista;

d) 29 artiklassa tarkoitetuista irtisanomisista.

Tämän vakuudeksi allekirjoittaneet, siihen asianmukaisesti valtuutettuina, ovat allekirjoittaneet tämän pöytäkirjan.

Tehty Haagissa kahdentenakymmenentenäkolmantena päivänä marraskuuta vuonna kaksituhattaseitsemän englannin ja ranskan kielellä, molempien tekstien ollessa yhtä todistusvoimaiset, yhtenä kappaleena, joka talletetaan Alankomaiden kuningaskunnan hallituksen arkistoon ja josta oikeaksi todistettu jäljennös toimitetaan diplomaattista tietä kaikille, jotka olivat Haagin kansainvälisen yksityisoikeuden konferenssin jäseniä sen 21. istuntoa pidettäessä, sekä kaikille muille valtioille, jotka osallistuivat tähän istuntoon.